

Sunnersta under min uppväxt

1938 - 1994

- 1938 kom mina föräldrar, Nils Johansson och Aina Johansson till Sunnersta för att bygga sitt första hus nere på gärdet mot herrgården.
- De byggde sitt hus på Ängsvägen 27 (Åkervägen 27) Grundet grävdes för hand och huset byggdes i lösvirke. Det byggdes i trä och reverterades. Det byggdes i två våningar för att kunna hyra ut det ena våningsplanet och därmed få ekonomin att gå ihop. Byggkostnaden var 8000 kronor.

- Huset till vänster i bakgrunden är verkstadsbyggnaden som ligger efter dåvarande Verkstadsvägen (nu Krickvägen) och Dag Hammarskjölds väg .

- Verkstads byggnaden under uppförande.

Dag Hammarskjölds väg i bakgrunden. Till höger utanför bild ligger verkstadsbyggnaden. Till vänster utanför bild ligger cykelverkstaden, senare posten.

Byggt 1937 som cykelverkstad,

var
senare
Post
med
adress
Linn-
lista

Till vänster om
min far går i
dag Skrakvägen.

Huset på bilden är Ängsvägen 25.
(Åkervägen 25)

Åkervägen
27 år 2020.
Bilden till
höger.

Vänstra bilden
visar
Skrakvägen
mot
cykelverkstad
en, det vita
huset längst
bort i
bakgrunden.

1942 började min far bygga
ett nytt hus på
Herrgårdsvägen 7
(Nuvarande Åkervägen 42)

Utsikten från Ängsvägen
27. Längst till vänster i bild
ligger spårvagnshållplatsen
S:t Sunnersta.

- I augusti 1944 såldes huset på Herrgårdsvägen 7 för ca 20.000 kronor till folkskolärare Rickard Carlsson och hans syster Gertrud. Han ville ha huset vid sin pensionering.
- Det stod tomt i några år och pappa gick och skötte om trädgården och eldade på vintern. Mina föräldrar tyckte att huset var för stort för två personer (4 rum och kök) så pappa ville bygga ett något mindre hus.
- När han på våren såg att åkern mitt emot började besås, kastade han sig upp på cykeln och trampade in till byggnadskontoret och bad att de skulle lämna en tomt osådd för han ville köpa den. Det gick bra och han fick en ny tomt på Herrgårdsvägen 8.

Huset på Herrgårdsvägen 8 byggdes 1944. I förgrunden syns spårvägen med hållplats. (I dag korsningen Herrgårdsvägen – Åkervägen. Åkervägen till vänster.)

Här växte jag (Aini Kjellberg f. Johansson) upp. Jag bodde här 1945 – 1966.

Ungefär samtidigt byggdes flera hus i närheten så det fanns en hel del barn i området. Det var egnahem som byggdes och det var oftast de boende själva som byggde husen.

1952 – 1958 gick jag i Sunnersta skola. Som lärare det första åren hade jag Margareta Dahlberg, (som gjorde så starkt intryck på mig att jag själv blev lärare) Rachel Hultberg och från år 3, Arild Johannes.

Utsikten från trappan på
Herrgårdsvägen 8 mot Dag
Hammariskiölds väg.

Längst till vänster i bild kan man
se kiosken.

Tvåvåningshuset till höger i
bakgrunden var hembageri.

Huset uppe till vänster är rivet
och ersatt med två stora villor.

Dödsolycka vid flyttning av en kiosk

En svår olycka inträffade strax före kl. 3 i går middag vid Sunnersta spårväghållplats, varvid 37-åriga byggnadsarbetaren Sven Lennart Fredriksson massakrerades till döds.

Han hade tillsammans med fyra andra personer på morgonen flyttat den kiosk, som förut stått ett femtontal meter från hållplatsen, upp på landsvägen. Kiosken stod uppbyggd på två diagonalt ställda domkrafter och i de andra hörnen på spårvägsslipers. Det återstod nu att baxa upp kiosken på gjutna cementplintar, och det var detta arbete man just påbörjat, när olyckan inträffade. Fredriksson, som skulle rätta till en plankor som lagt sig fel, böjde huvudet in under kios-

ken för att se bättre. Härvid gled en sliper undan, och kiosken sjönk ned och skadade nedre delen av Fredrikssons huvud, varvid underkäken krossades och högra örat slets loss. Tydligt vilade dock inte kiosken med hela sin tyngd på Fredriksson. Han kunde ropa till kamraterna att försöka lyfta igen, men härvid slant de plankor man använde, och efter ett par minuter var Fredriksson död.

Den omkomne var anställd hos byggnadsfirman Ohlsson & Skarne. Han sörjes närmast av hustru, tioårig son och föräldrar.
kommun.

Dödsolyckan i Sunnersta. Den vid dödsolyckan i Sunnersta på söndagen omkomne byggnadsarbetaren Sven Lennart Fredriksson ljöt enligt vad som framkommit vid utredningen en ögonblicklig död. Att han, sedan kiosken sjunkit ner över hans huvud, skulle ha ropat till kamraterna måste, här dessa framhållit, bero på ett missförstånd. Ropet kom från dem själva omedelbart efter det olyckan inträffat.

1945

Hembageriet uppe till vänster.

Det finns tre hus på gårdet, för övrigt var det sädesfält ner till Holmvägen, där det låg en rad med hus längs Holmvägen.

1947

Pappa byggde en plaskdamm (Sunnerstas första pool?) som var ett populärt tillhåll för barnen omkring. Det gick att få varmvatten i fontänen. När jag slutade använda dammen så blev det näckrosor och fiskar (Rudor) i den.

2024 är dammen igentäckt (inte förstörd) och ligger på tomtgränsen mellan Herrgårdsvägen 8 och Åkervägen 38.

Vi lekte mycket på åsen och byggde kojor. Kommer ihåg att vi fick åka på timmerstockar efter en häst, som släpade ner dem till grindarna.(Vid Grisslevägen – Sunnerstavägen)

Strax till höger vid den ingången till Sunnerstaåsen bodde Nilsén i en jordkula. Vi barn var väldigt nyfikna på den men också lite rädda för mannen som bodde där.

På vintern åkte vi bobb och tefat från kiosken och ner efter Herrgårdsvägen.

Vi åkte också i den lilla grusgropen som låg i hörnet av Grisslevägen och Sunnerstavägen, där idag Sunnerstavägen 35 ligger.

Vi åkte skridskor på viken och tittade på när det spelades bandymatcher där.

När vi orkade skida iväg lite längre så åkte vi i Adonssons kärr. I dag är kärret igenvuxet av risiga buskar.(En pollare längs naturstigen talar om att kärret är en isgrop.) Uppe i kanten av kärret fanns en stor komposthög där trädgårdsmästaren slängde förbrukade lökar från tulpaner, påskliljor och hyacinter. På vårarna plockade vi fina blommor där.

På somrarna kom zigenarna till Kohagen och då var det roligt att åka dit och titta på när de spelade, dansade och sjöng.

Vi var också och hälsade på hos zigenarna som bodde i grusgropen (idag Sunnersta Alpina Centrum) och lekte med deras små barn. De bodde på nuvarande parkeringsplatsen.

Vi lekte också i grusgropen, där det fanns en liten "sjö", där vi kunde bada. Naturligtvis var det förbjudet.

Vi fascinerades också av fåglarna som gjorde hålor i sandväggarna runt grusgropen.

Som liten gick jag ofta med mina föräldrar på åsen och plockade blåbär eller samlade ris och kvistar för att elda i pannan och vedspisen med. Jag hade en egen liten jutesäck att plocka i.

Vid lucia minns jag att vi var några flickor som gick och sjöng för de som bodde på Sunnersta herrgård.

Någon gång under min tidiga tonårstid fanns det en ungdomsgård på herrgården. Jag var dit och spelade couronne och köpte godis, men jag tror att jag egentligen var för ung för att få vara där.

1966 flyttade jag från Sunnersta.

Sedan 1932 har fru Viktoria Munker innehaft Sunnersta våhem.

... familj att försörja ger tomma händer kraft

Hårt arbete, nattvak och bekymmer har dominerat mitt vuxna liv. Men jag har klarat mig till 70 år med hälsan i behåll och litet har det väl gjorts till att jag är smedsbarn. De brukar vara seglivade, säger fru Viktoria MUNKER vid samtal med Husnors härna inför 70-årsdagen 21 februari.

På Kolsva bruk är jag född. Min far, han hette Färarström, var en av de sista lancashiresmederna här i landet och arbetade under brukspatron Lindberg. Det var en rejäl husbonde och hans fru, "hennes nåd" Lindberg, var en fin dam av gamla stammen. Hon hade nästan alltid 7-8 pekingsershundar på släp efter sig, var hon gick och stod.

Hemma var vi nio syskon och vi kom tidigt ut i livet. Bruksskolan gav god förberedelse, efter konfirmationen gick jag två år i Karistoga praktiska läroverk och så småningom följde tre elevår på Köpings lasarett. Min framtidström var nämligen att bli sjuksköterska och på ett sätt blev jag det senare i livet, även om jag aldrig tog examen. Till bruket därhemma kom nämligen en tysk ingenjör för att montera några nya maskiner. Vi träffades, gifte oss och flyttade till Düsseldorf. I 14 år var vi bosatta där och på nära håll upplevde jag första världskriget. Ibland hördes kanondundret från fronten och när transporttågen kom med lemlästade och sårade soldater gick alla som kunde ut för att hjälpa sjukvårdspersonalen att ge första vården. Det var hårt arbete som krävde kalla nerver. En del var vansträva av sina hemmas upplevelser, andra var blinda, utan armar och ben, dömda.

I mitten på 20-talet flyttade vi åter till Sverige, min man fick anställning vid Avesta bruk. Men efter nio år blev han sjuk. Men efter nio år

med två tomma händer och en familj att försörja. Inte var det lätta dagar att se fram emot, men man får aldrig ge upp, säger fru MUNKER allvarligt. En dag såg jag i UNT en annons om att Sunnersta våhem var till salu och så fick jag överta hemmet med dess tre patienter. Den uppgiften har jag hållit fast vid sedan 1932.

Våhemmet, som står under medicinalstyrelsens överinsyn, tar emot lindrigt nervklena för vård. Det är inrymt i Sunnersta gamla herrgård, har ett avskilt och rofylldt läge och särskilt sommartid är det något av en idyll. 17 patienter har fru Munker i sin vård. Hennes princip är att i möjligaste mån skapa hematmosfär för inackorderingarna, som på läkarordination får hjälpa till med hushållsarbete, syssla med trädgårdsarbete, när årstiden är sådan, väva, handarbeteta och i övrigt göra vad de bäst trivs med. På kvällarna samlas man gärna i det gammaldags rymliga vardagsrummet en trappa upp till musik, sång och samtal. Och även om fru Munker är den första att bekla herrgårdens rätt tungskötta interiörer, utan värmeledning och annat som kunde underlätta personlens uppgift, ger den å andra sidan intryck av lugn avskildhet. Och patienterna finner sig väl tillrätta med atmosfären.

Ansvar är stort. Dag och natt måste man vara till hands för att hjälpa och lugna, säger fru Munker till slut. Nog blir den egna fritiden minimal, men får jag en stund över hopplar jag av med läsning. Det ligger tillfredsställelse i att fullfölja det man en gång tagit på sig. Att göra rätt för sig och på samma gång kunna ge ett handtag åt dem som inte orkat med vår tids hetsiga rytm, inte stoppat för personliga sorger. Här får de ro och bot, så långt den medicinska saken

Sunnerstaviken och
herrgården (Troligen
1980-talet).

1972 styckade pappa av tomten på Herrgårdsvägen 8 och byggde ett nytt hus längs Åkervägen. (Åkervägen 38) Där bodde mina föräldrar fram till sin död 2004 och 2005 då en son tog över.

1979 flyttade jag tillbaka till Sunnersta med min familj.

Pappa hade fått tillbaka sitt hus på Herrgårdsvägen 7. När ägaren som pappa sålt huset till gick bort 1966 fick pappa hjälpa systemen Gertrud Carlsson med det mesta som behövde göras. Hon var folkskygg och ville inte ha någon kontakt med omvärlden. 1978 hittade pappa henne liggande hjälplös och fick iväg henne till sjukhuset. Hon ville då att Johansson skulle få tillbaka sitt hus.

1979 fick jag överta huset och flyttade dit med min familj.

Ingenting hade gjorts med huset sedan mina föräldrar sålde det så vi fick börja med att rusta.

Vi byggde ett garage och
reste gavlarna för att få plats
med varsitt rum till barnen. Vi
gjorde även takkupan lite
större.

Vi ändrade infarten från
Herrgårdsvägen 7 till
Åkervägen 42

- Åkervägen 42 den 3/21982.
- Våra två pojkar växte upp här och gick i Sunnersta skola.
- 1994 när barnen vuxit upp sålde vi huset och flyttade till stan (Luthagen)

- Utsikten från köksfönstret på Åkervägen 42 mot mitt barndomshem på Herrgårdsvägen 8.

- Grannhuset på Herrgårdsvägen 9 är sålt och skall rivas. Det skall byggas 2 parhus till slutet av 1989.

• 1990

- 2004 när pappa inte längre kunde klara sig hemma, tog vår yngste son över mina föräldrars hus.
- Pappa blev väldigt glad över att ett barnbarn ville ha huset. Han fick se en del av husets förändringar.
- Garaget byggdes ut under 2018. 2019 höjdes taket och en våning byggdes på.
- 2020 går tredje generationen i Sunnersta skola.
- Själv åker jag ofta ut till Sunnersta och går på åsen med hunden. Det väcker så många minnen till liv.

Bilder från Sunnersta

- 1959
- Sunnerstavägens utfart till Stockholmsvägen (Dag Hammarskjölds väg)

- 1959
- Taget från Heimdalsvägens utfart på Stockholmsvägen (DagHammarskjölds väg)

- 1955

- Utsikten från
taket på
Herrgårdsväg
en 8 mot
holmvägen.

- 1944
- Fotot taget från nuvarande (2024) korsningen Lönnviksvägen och Sunnerstavägen .
- Huset till vänster är Herrgårdsvägen 9. Vita huset i mitten är Herrgårdsv. 7 Huset till höger är Herrgårdsv.8

